

ကရင်နီပြည်ကြားကာလ

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ

ကရင်နီပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၅) ရက်နေ့တွင်ဒုတိယအကြိမ်
အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။

မာတိကာ

အခန်း (၁)

နိဒါန်း..... ၃

အခန်း (၂)

အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်..... ၃

အခန်း (၃)

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ၏ စံတန်ဖိုးများ၊ ရည်မှန်းချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ..... ၄

ဘဏ္ဍာရေးစံတန်ဖိုးများ (PRINCIPLES)..... ၄

ဘဏ္ဍာရေး ရည်မှန်းချက် (AIMS)..... ၄

အခန်း (၄)

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏တာဝန်..... ၅

အခန်း (၅)

နိဂုံး..... ၇

အခန်း (၁)

နိဒါန်း

- ၁။ ဤ ကရင်နီပြည်ကြားကာလဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒကို ကြားကာလအတွင်း ကရင်နီပြည်၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလမ်းညွှန်မူဝါဒအဖြစ်အသုံးပြု၍ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရငွေ ရှာဖွေခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ရမည်။ ကြားကာလအတွင်း ကရင်နီပြည်၏ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အပြင် ပြည်သူလူထု၏ ကဏ္ဍအသီးသီးမှ လိုအပ်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ဘဏ္ဍာငွေ ရှာဖွေရေး၊ စုဆောင်းရေးနှင့် ငွေကြေးသုံးစွဲမှုအခြေအနေအား ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုရှိရှိဖြင့် စနစ်တကျ ဖြန့်ဝေသုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် ဤ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒအတိုင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်း၍ ကျင့်သုံးကြရမည်။
- ၂။ ၂၀၂၃ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂) ရက်နေ့တွင် ကရင်နီပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီက အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုမူဝါဒကို ကရင်နီပြည်၏ ကြားကာလ အစီအမံ အပိုဒ် ၈၀ အရ ကရင်နီပြည်ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ဘဏ္ဍာရေးမှူး ပါဝင်သည့် မူဝါဒ (မူကြမ်း) ရေးဆွဲရေးအဖွဲ့က သုံးသပ်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပြီး ဤ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒကို ဒုတိယအကြိမ်ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်၍ ကရင်နီပြည် အတိုင်ပင်ခံကောင်စီမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ (၁၅) ရက်နေ့၊ (၆) ကြိမ်မြောက်ပုံမှန် အစည်းအဝေးတွင် ပြန်လည်အတည်ပြုသည်။

အခန်း (၂)

အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

- ၃။ **ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ** ဆိုသည်မှာ ဤမူဝါဒကို ဆိုလိုသည်။
- ၄။ **ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း** ဆိုသည်မှာ ဤဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒကို လိုက်နာကျင့်သုံးမည့် ကရင်နီပြည် အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ၊ ကရင်နီပြည်ကြားကာလလွှတ်တော်နှင့် ၎င်းလက်အောက်ရှိ ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကရင်နီပြည်ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီနှင့် ၎င်းလက်အောက်ရှိ ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကရင်နီပြည်ကြားကာလ တရားစီရင်ရေးနှင့် ၎င်းလက်အောက်ရှိ ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ကို ဆိုလိုသည်။

အခန်း (၃)

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ၏ စံတန်ဖိုးများ၊ ရည်မှန်းချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

ဘဏ္ဍာရေးစံတန်ဖိုးများ (Principles)

- ၅။ ကရင်နီပြည်ကြားကာလဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ၏ ဘဏ္ဍာရေးစံတန်ဖိုးများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -
- (က) ကရင်နီပြည်အနေဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းများတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုရှိစေရန်နှင့် ထိရောက်ပြီးအကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်စေရန်၊
 - (ခ) ဘဏ္ဍာငွေကြေးဆိုင်ရာ စာရင်းများပြုစုရေးဆွဲခြင်း၊ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်နိုင်ခြေများကို ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ဌာနတွင်း စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းတို့ အပါအဝင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အရအသုံးမှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ သိမ်းဆည်း ထားရန်၊
 - (ဂ) တော်လှန်ရေးကာလဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ၊ ပြည်သူ့အလှူငွေ များ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ တသီးပုဂ္ဂလအလှူရှင်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများထံမှ ထောက်ပံ့ငွေများရရှိသဖြင့် သုံးစွဲသည့်ကုန်ကျစရိတ်များအား အလေးထားဂရုပြု သုံးစွဲရန်၊
 - (ဃ) ဘဏ္ဍာငွေများခွဲဝေသုံးစွဲရာတွင် တော်လှန်ရေး၏ ရည်မှန်းချက်များကို ရှေ့ရှုကာ စနစ်တကျ မျှတစွာ ခွဲဝေသုံးစွဲရန်။

ဘဏ္ဍာရေး ရည်မှန်းချက် (Aims)

- ၆။ ကရင်နီပြည်ကြားကာလဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ၏ ဘဏ္ဍာရေး ရည်မှန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -
- (က) ပြည်သူလူထုအား ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရန်နှင့် တော်လှန်ရေးအောင်မြင်စေရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် လိုအပ်သည့်ဘဏ္ဍာငွေကြေးများကို ရှာဖွေဖြည့်ဆည်းပြီး ထိရောက်စွာ အသုံးပြုရန်၊
 - (ခ) လက်ရှိတော်လှန်ရေးနှင့် ကြားကာလဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဖက်ဒရယ်ဝါဒ (Fiscal Federalism) စတင်ကျင့်သုံး၍ အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ်ဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန်၊
 - (ဂ) သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက ကရင်နီပြည်၏ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကြားကာလ အခွန် မူဝါဒနှင့်အညီ ကောက်ခံရရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေများကို စနစ်တကျသုံးစွဲနိုင်ရန်၊

- (ဃ) ဘဏ္ဍာငွေများကို ခွဲဝေသတ်မှတ်သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပိုမိုစနစ်ကျပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစွာဖြင့် တိကျခိုင်မာသော အစီရင်ခံမှု ပြုလုပ်နိုင်စေရန်၊
- (င) အလှူရှင်များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ ပြည်သူလူထုတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုး နိုင်ရန်၊
- (စ) နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ချေးငွေများရရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရန်၊
- (ဆ) ဘဏ္ဍာငွေများသုံးစွဲရာတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ မသန်စွမ်းနှင့် လိင်စိတ်ခံယူမှု ကွဲပြားသူတို့၏ မတူညီသောလိုအပ်ချက်များအပေါ်တွင်အခြေခံပြီး ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းများကို တွက်ချက်ခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းများကို သေချာစေရန်။

အခန်း (၄)

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏တာဝန်

- ၇။ ကရင်နီပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီသည် နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာနှစ်၏ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ မစတင်မီ ကရင်နီပြည်ကြားကာလလွှတ်တော်၊ ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီ၊ ကြားကာလ တရားစီရင်ရေးနှင့် ၎င်းတို့လက်အောက်ရှိဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးတာဝန်ခံများအားလုံး ပါဝင်သည့် အစည်းအဝေးတစ်ရပ် ပြုလုပ်ကျင်းပကာ ဤဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒအပေါ်အခြေခံသည့် မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာကျလမ်းညွှန်မှုများကို ချမှတ်ညွှန်ကြားရမည်။
- ၈။ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီက နှစ်သစ်တစ်နှစ်အတွက် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာလမ်းညွှန် (Budget Circular) ရေးဆွဲ၍ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။
- ၉။ သက်ဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဘဏ္ဍာရေးဌာနတာဝန်ခံ သို့မဟုတ် ဌာနခွဲတာဝန်ခံ သည် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာလမ်းညွှန် (Budget Circular) အတိုင်း ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် မိမိတို့ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း၏ ချမှတ်ထားသော မဟာဗျူဟာ လုပ်ငန်းစဉ်များ အပေါ်အခြေခံကာ မူဝါဒအခြေပြု ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ် (Policy-based budgeting) ဖြစ်စေရန် အလေးထားစဉ်းစား ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၁၀။ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း (ဘတ်ဂျက်) အဆိုပြုချက် အပြည့်အစုံကို စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာနထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

- ၁၁။ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်ဌာနမှ စိစစ်ပြီးစီးသော ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းအဆိုပြုချက်ကို စုစည်းပေါင်းချုပ်၍ ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ဘဏ္ဍာရေးကော်မတီထံသို့ ပေးပို့ရမည်။
- ၁၂။ ဘဏ္ဍာရေးကော်မတီသည် ကရင်နီပြည်တစ်ခုလုံး၏ အဆိုပြုရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းအဖြစ် ကရင်နီပြည်ကြားကာလလွှတ်တော်ထံသို့ တင်ပြရမည်။
- ၁၃။ ကရင်နီပြည် ကြားကာလလွှတ်တော်သည် ကရင်နီပြည်၏အဆိုပြုရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း အပေါ် စိစစ်သုံးသပ်ပြီးနောက် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြကာ အတည်ပြုရမည်။
- ၁၄။ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း (ဘတ်ဂျက်)ကိုအတည်ပြုပြီးစီးပါက ကရင်နီပြည် ကြားကာလ အုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီထံသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။
- ၁၅။ ကရင်နီပြည်၏ အတည်ပြုရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းအတိုင်း စတင်အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာနက ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများသို့ အချိန်နှင့် တပြေးညီ အဆင့်ဆင့် ဘဏ္ဍာရေးခွင့်ပြုမိန့် (Budget Sanction) များကို ပေးပို့ရမည်။
- ၁၆။ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် သုံးလပတ်ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာ (Quarterly Financial Report) ကို စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာနထံ ပေးပို့ရမည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာနက စိစစ်၍ ဘဏ္ဍာရေးကော်မတီထံ တင်ပြရမည်။
- ၁၇။ ဘဏ္ဍာရေးကော်မတီသည် ကရင်နီပြည်တစ်ခုလုံး၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာကို (၆) လ လျှင် တစ်ကြိမ် ကရင်နီပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီနှင့် ကရင်နီပြည်ကြားကာလလွှတ်တော် သို့ တင်ပြရမည်။
- ၁၈။ ကရင်နီပြည်ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီမှ ကရင်နီပြည်တစ်ခုလုံး၏ ငွေစာရင်း ရှင်းတမ်းကို ဘဏ္ဍာနှစ်တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံးတစ်ကြိမ် ပြည်သူများထံ ရှင်းလင်းတင်ပြ ရမည်။
- ၁၉။ ကရင်နီပြည်စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးသည် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ အားလုံးအတွက် စာရင်းစစ် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပြီး နှစ်စဉ်စာရင်းစစ်အစီရင်ခံစာကို ကရင်နီပြည်ကြားကာလ

အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီနှင့် ကရင်နီပြည်ကြားကာလလွှတ်တော်ထံသို့တိုက်ရိုက်အစီရင်ခံတင်ပြ ရမည်။

၂၀။ ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ကရင်နီပြည်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့်အညီ၊ ကြားကာလအစီအမံပြဋ္ဌာန်းချက် အပိုဒ် ၃၆၊ အပိုဒ်ခွဲ ၈ အရ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု စည်းမျဉ်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများလက်စွဲကို ကရင်နီပြည် အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ၊ ကရင်နီပြည်ကြားကာလလွှတ်တော်၊ ကရင်နီပြည် ကြားကာလ တရားစီရင်ရေးတို့၏ပါဝင်မှုဖြင့်ရေးဆွဲ၍ ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီမှ အတည်ပြု ထုတ်ပြန်ကာ ကရင်နီပြည်၏ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း အားလုံးတို့အား လိုက်နာစေရမည်။

၂၁။ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်အလှူရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက်၍ လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် သတ်မှတ်ထားသည့်လမ်းညွှန်ချက်များ နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဥက္ကဋ္ဌများ၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၂။ ပြည်တွင်းပြည်ပ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက် အလှူရှင်များသို့ အဆိုပြုလွှာများတင်သွင်းခြင်း၊ စီမံကိန်း သဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းခြင်းကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက ကြားခံအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ကြားခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်မည့် အဖွဲ့အစည်းများကို မဏ္ဍိုင်အသီးသီးအလိုက် ဥက္ကဋ္ဌက အတည်ပြု၍ ထိုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အပြန်အလှန်သဘောတူရမည့်အချက်အလက်များ ပါရှိသည့် မိတ်ဖက်ဖွဲ့သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုရမည်။

အခန်း (၅)

နိဂုံး

၂၃။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒပါ အချက်အလက်များကို ခေတ်ကာလနှင့်အညီ ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ပါက ကြားကာလအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ဘဏ္ဍာရေးကော်မတီအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားပြုကိုယ်စားလှယ်များတို့၏ ပါဝင်မှုဖြင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းများပြုလုပ်ကာ ဦးစီးကောင်စီ၏ သုံးသပ်မှုနှင့် မှတ်ချက်များ ရယူပြီးနောက် ကရင်နီပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီထံသို့ တင်သွင်း၍ အတည်ပြုချက် ရယူရမည်။

